

Sopimus

Suomen tasavallan hallituksen

ja

Viron tasavallan hallituksen

välillä

yhteisvastuutoimenpiteistä kaasun toimitusvarmuuden turvaamiseksi

Suomen tasavallan hallitus ja Viron tasavallan hallitus, jotka

ottavat huomioon 25 päivänä lokakuuta 2017 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1938 toimesta kaasun toimitusvarmuuden turvaamiseksi (jäljempänä ”asetus”) ja erityisesti asetuksen 13 artiklan,

ottavat huomioon 2 päivänä helmikuuta 2018 annetun komission suosituksen (EU) 2018/177 toimesta kaasun toimitusvarmuuden turvaamiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1938 13 artiklan mukaisen yhteisvastuumekanismin soveltamista koskeviin jäsenvaltioiden välisiin teknisiin, oikeudellisiin ja rahoitukseen liittyviin järjestelyihin sisällytettävistä seikoista,

pyrkivät lieventämään vakavan hätätilanteen vaikutuksia ja turvaamaan kaasunsaannin yhteisvastuumekanismin nojalla suojatuille asiakkaille,

katsovat, että kaasun toimitusvarmuuden turvaaminen Euroopan unionissa edellyttää yhteisvastuuta,

ovat yhteisymmärryksessä siitä, että yhteisvastuupyynnö on yleensä tarpeen vain silloin, kun pyynnön esittäneen osapuolen markkinat eivät enää pysty toimimaan ja pyynnön esittänyt osapuoli on käyttänyt markkinapohjaiset ja muut kuin markkinapohjaiset toimenpiteet, jotka on esitetty pyynnön esittäneen osapuolen olemassa olevassa kaasunsaantia koskevassa hätäsuunnitelmassa, mutta ei silti pysty turvaamaan kaasunsaantia yhteisvastuumekanismin nojalla suojatuille asiakkaille, jolloin tarjoava osapuoli tarjoaa yhteisvastuuta mahdollisuuksien mukaan ja niin kauan kuin mahdollista markkinapohjaisten toimenpiteiden avulla, joilla pyritään auttamaan pyynnön esittänyttä osapuolta kattamaan se kaasumäärä, joka sen on toimitettava yhteisvastuumekanismin nojalla suojatuille asiakkailleen,

ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Sopimuksen kohde ja soveltamisala

1. Tässä sopimuksessa määrätään teknisistä, lainsäädännöllisistä ja taloudellisista järjestelyistä asetuksen 13 artiklassa tarkoitetun yhteisvastuumekanismin soveltamiseksi. Osapuolet ottavat tämän sopimuksen käyttöön viimeisenä mahdollisena keinona hätätilanteessa, jossa kaasua ei voida toimittaa yhteisvastuumekanismin nojalla suojatuille asiakkaille ilman apua.

2. Jos tämä sopimus otetaan käyttöön, tarjoavan osapuolen on ryhdyttävä tarvittaviin yhteisvastuutoimenpiteisiin kaasujärjestelmässään toimittaakseen kaasua pyynnön esittäneen osapuolen kaasujärjestelmässä yhteisvastuumekanismin nojalla suojatuille asiakkaille.

3. Tämän artiklan 2 kohdassa mainittuihin toimenpiteisiin kuuluvat muiden toimenpiteiden lisäksi kaasun toimitus kaasujärjestelmään nesteytetyn maakaasun terminaalista ja kaasun toimitus tarjoavan osapuolen jäsenvaltion kaasun varmuusvarastoista, mutta niihin ei kuulu toimitus jäsenvaltion kaasun varmuusvarastoista seuraaviin tarkoituksiin:

- a) asetuksessa määriteltyjen yhteisvastuumekanismin nojalla suojattujen asiakkaiden käyttöön
- b) kaasun toimitus asetuksen 13 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan mukaisesti.
4. Tämän artiklan 2 kohdassa mainittuja toimenpiteitä ei sovelleta kaasun käyttöön loppukäyttäjän omista hätävarastoista, joita loppukäyttäjä on velvollinen ylläpitämään asetuksen 8 artiklassa tarkoitetun kansallisen ennaltaehkäisysuunnitelman tai kansallisen hätäsuunnitelman mukaisesti.

2 artikla

Määritelmät

1. Tässä sopimuksessa sovelletaan seuraavissa säännöksissä käytettyjä määritelmiä:

- a) toimista kaasun toimitusvarmuuden turvaamiseksi ja asetuksen (EU) N:o 994/2010 kumoamisesta 25 päivänä lokakuuta 2017 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1938 2 artikla (EUVL L 280, 28.10.2017, ss. 1–56),
- b) maakaasunsiirtoverkkoihin pääsyä koskevista edellytyksistä ja asetuksen (EY) N:o 1775/2005 kumoamisesta 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 715/2009 2 artikla (EUVL L 211, 14.8.2009, ss. 36–54)
- c) kaasunsiirtojärjestelmien kapasiteetinjakomekanismien verkkosäännön vahvistamisesta ja asetuksen (EU) N:o 984/2013 kumoamisesta 16 päivänä maaliskuuta 2017 annetun komission asetuksen (EU) 2017/459 3 artikla (EUVL L 72, 17.3.2017, ss. 1–28)
- d) kaasunsiirtoverkkojen tasehallintaa koskevan verkkosäännön vahvistamisesta 26 päivänä maaliskuuta 2014 annetun komission asetuksen (EU) N:o 312/2014 3 artikla (EUVL L 91, 27.3.2014, ss. 15–35)
- e) yhteentoimivuuteen ja tiedonvaihtoon liittyviä sääntöjä koskevan verkkosäännön vahvistamisesta 30 päivänä huhtikuuta 2015 annetun komission asetuksen (EU) 2015/703 2 artikla (EUVL L 113, 1.5.2015, ss. 13-26) ja
- f) maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/73/EY 2 artikla (EUVL L 211, 14.8.2009, ss. 94-136).

2. Tämän lisäksi sovelletaan seuraavia määritelmiä:

- a) 'pyynnön esittänyt osapuoli' tarkoittaa Euroopan unionin jäsenvaltiota, joka pyytää yhteisvastuutoimenpiteitä tämän sopimuksen nojalla
- b) 'tarjoava osapuoli' tarkoittaa Euroopan unionin jäsenvaltioita, jotka tarjoaa yhteisvastuutoimenpiteitä tämän sopimuksen nojalla

- c) 'yhteisvastuupyynnö' tarkoittaa pyynnön esittäneen osapuolen pyyntöä tarjoavalle osapuolelle yhteisvastuun tarjoamiseksi
- d) 'yhteisvastuutoimenpide' tarkoittaa asetuksen 13 artiklan mukaisesti tarjoavan osapuolen kaasujärjestelmässä tarvittavaa toimenpidettä, jolla kaasun toimitusta muille kuin yhteisvastuumekanismin nojalla suojatuille asiakkaille vähennetään tai sitä ei jatketa siltä osin ja niin kauan kuin kaasun toimitusta pyynnön esittäneen osapuolen yhteisvastuumekanismin nojalla suojatuille asiakkaille ei ole varmistettu
- e) 'yhteisvastuutarjous' tarkoittaa tarjoavan osapuolen markkinapohjaisten ja muiden kuin markkinapohjaisten toimenpiteiden yhdistelmää, joka voidaan tarjota pyynnön esittäneelle osapuolelle korvausta vastaan
- f) 'osapuoli' tarkoittaa tämän sopimuksen osapuolena olevaa Euroopan unionin jäsenvaltiota
- g) 'markkinapohjaiset toimenpiteet' tarkoittavat tarjoavan osapuolen omalla alueellaan kaasuyhtiöille esittämiä pyyntöjä ryhtyä vapaaehtoisein toimenpiteisiin tarjonta- ja kysyntäpuolella kaasumäärien varmistamiseksi sopimuksessa sovittuun hintaan, jotta pyynnön esittänyt osapuoli pystyy kyseisten kaasumäärien avulla itse kattamaan kaasumäärän, joka sen on toimitettava omille yhteisvastuumekanismin nojalla suojatuille asiakkailleen
- h) 'muut kuin markkinapohjaiset toimenpiteet' ovat tarjoavan osapuolen omalla alueellaan tarjonta- ja kysyntäpuolella itsenäisesti toteuttamia toimenpiteitä, joilla pyritään edistämään kaasun toimitusta pyynnön esittäneen osapuolen yhteisvastuumekanismin nojalla suojatuille asiakkaille
- i) 'tarjouskilpailumekanismin toimenpide' tarkoittaa tarjoavan osapuolen kansallisten markkinoiden kaasuyhtiöille ja loppuasiakkaille esittämää pyyntöä ryhtyä vapaaehtoisein toimenpiteisiin tarjonta- ja kysyntäpuolella hintoja ja kaasumääriä koskevien ehdotusten toimeksipitämiseksi pyynnön esittäneelle osapuolelle tarjouskilpailumekanismin mukaisesti vastauksena yhteisvastuupyynnöön
- j) 'alkuperäinen ostohinta' tarkoittaa hintaa, jolla kaasuyhtiö on ostanut kaasumäärän tai kaasua omiin tarpeisiinsa ennen energiakriisiä ja yhteisvastuumekanismin mukaisten toimenpiteiden toteuttamista
- k) 'merkittävin vaihto-operaattori' tarkoittaa kaasun vaihto-operaattoria, jonka markkinaosuus on ainakin 70 prosenttia koko vaihtomarkkinoista markkina-alueilla, joiden sijaintialueeseen yhteisvastuupyynnön perusteena olevan energiakriisi kohdistuu
- l) 'toimituspiste' tarkoittaa tarjoavan osapuolen kansallisen kaasunsiirtojärjestelmän syöttöpistettä, johon yhteisvastuutarjoukseen liittyvä kaasumäärä on toimitettava
- m) 'häätätilanne' tai 'häätätilataso' tarkoittaa asetuksen 11 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaista kriisiä

n) 'kaasualan koordinoitiryhmä' tarkoittaa teknistä elintä, joka perustetaan asetuksen 4 artiklalla

o) 'toimituspäivä' tarkoittaa kaasunsiirtojärjestelmien kapasiteetinjakomekanismien verkkosäännön vahvistamisesta ja asetuksen (EU) N:o 984/2013 kumoamisesta 16 päivänä maaliskuuta annetun komission asetuksen (EU) 2017/459 3 artiklan 16 kohdassa tarkoitettua kaasuntoimituspäivää, jona yhteisvastuutoimenpiteitä on tarkoitus käyttää

p) 'kaasu' tarkoittaa kaasunsiirtojärjestelmässä kuljetettavaa maakaasua ja muita palavia kaasuja, joita voivat olla esimerkiksi biometaani ja vety.

3 artikla

Yhteisvastuupyynnö

1. Yhteisvastuupyynnön edellytyksenä on asetuksen 11 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisen hätätilatason julistaminen ja pyynnön esittäneen osapuolen vakuutus siitä, että asetuksen 13 artiklan 3 kohdan edellytykset täyttyvät, kun pyydetyt yhteisvastuutoimenpiteet otetaan käyttöön.

2. Pyyntö esittäneen osapuolen on toimitettava yhteisvastuupyynnö käyttäen tämän sopimuksen 15 artiklassa määriteltyjä viestintäkeinoja suoraan yhteenliitetyn jäsenvaltion tarjoavalle osapuolelle, joka on mainittu kaasualan koordinoitiryhmän jäsenten luettelossa. Kun yhteisvastuupyynnö on toimitettu tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti, pyynnön esittäneen osapuolen on välittömästi ilmoitettava Euroopan komissiolle pyynnön toimittamisesta ja sen sisältö.

3. Yhteisvastuupyynnön on sisällettävä ainakin seuraavat tiedot:

- a) pyynnön esittäneen osapuolen toimivaltaisen viranomaisen yhteystiedot
- b) pyynnön esittäneen osapuolen asiaankuuluvan siirtojärjestelmäoperaattorin yhteystiedot
- c) kaasun toimitusjakso kaasuntoimituspäivinä
- d) kaasun päivittäin toimitettava määrä kilowattitunteina
- e) toimituspiste
- f) tämän artiklan 1 kohdan mukainen vakuutus
- g) ilmoitus siitä, solmitaanko kaasuyhtiöiden tarjoamat sopimukset suoraan pyynnön esittäneen osapuolen kanssa tarjoavan osapuolen toteutettua markkinapohjaisia toimenpiteitä vai tietyn kolmannen osapuolen kanssa, joka toimii pyynnön esittäneen osapuolen puolesta
- h) vakuutus siitä, että pyynnön esittänyt osapuoli vastaa kaasuyhtiöiden vaatimuksista, joita aiheutuu sopimusten solmimisesta pyynnön esittäneen osapuolen puolesta toimivien kolmansien osapuolten kanssa ja
- i) suostumus siihen, että pyynnön esittänyt osapuoli on velvollinen maksamaan korvauksen yhteisvastuusta tämän sopimuksen määräysten ja asetuksen 13 artiklan 8 kohdan mukaisesti.

4. Toimitusvarmuustilanteen salliessa markkinapohjaisia toimenpiteitä koskeva yhteisvastuupyynnö on toimitettava ainakin 20 tuntia ennen kaasuntoimituspäivän alkua. Lyhyemmällä varoitusaajalla esitettyihin yhteisvastuupyynnöihin on mahdollista vastata vain, jos hätätilanne ja kaasuyhtiöiden yhteisvastuun tarjoamiseksi tarvitsemat valmisteluajat sallivat tämän. Tässä tapauksessa tarjoavan osapuolen on parhaansa mukaan pyrittävä toteuttamaan yhteisvastuutarjous.

5. Tarjoava osapuoli ei korvaa mitään pyynnön esittäneelle osapuolelle kaasuntoimituspäivänä aiheutuneita kuluja, jos yhteisvastuutarjous on toimitettu alle 20 tuntia ennen kaasuntoimituspäivän alkua.

6. Jollei asiaankuuluvassa yhteisvastuupyynnössä muuta mainita, yhteisvastuupyynnön on koskettava yhteisvastuupyynnön toimittamista seuraavaa kaasuntoimituspäivää. Myöhemmille kaasuntoimituspäiville voidaan esittää uusia yhteisvastuupyynnöjä ottaen huomioon tämän artiklan 4 kohdassa määritellyt määräajat.

7. Vastaanotettuaan yhteisvastuupyynnön tarjoavan osapuolen on viipymättä tarkastettava yhteisvastuupyynnö sellaisen virheiden tai puutteiden varalta, jotka voisivat tehdä asianmukaisesta yhteisvastuupyynnöön vastaamisesta mahdotonta. Jos tarkastuksessa havaitaan tämän kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettuja virheitä tai puutteita yhteisvastuupyynnössä, tarjoavan osapuolen on viipymättä otettava yhteyttä pyynnön esittäneen osapuolen toimivaltaiseen viranomaiseen käyttäen yhteisvastuupyynnössä olevia yhteystietoja ja pyydettyä yhteisvastuupyynnön oikaisua.

8. Tarjoavan osapuolen on vahvistettava yhteisvastuupyynnön vastaanotto pyynnön esittäneelle osapuolelle puolen tunnin kuluessa yhteisvastuupyynnön vastaanottamisesta käyttäen yhteisvastuupyynnössä ilmoitettuja yhteystietoja. Jos pyynnön esittänyt osapuoli ei ole saanut vahvistusta yhteisvastuupyynnön vastaanottamisesta puolen tunnin kuluessa pyynnön lähettämisestä, sen on yritettävä ottaa yhteyttä tarjoavaan osapuoleen kaikin käytettävissä olevin viestintäkeinoin.

4 artikla

Markkinapohjaisten toimenpiteiden täytäntöönpano

1. Vastaanotettuaan yhteisvastuupyynnön tarjoavan osapuolen on hankittava ja kerättävä yhteisvastuutarjoukset kaasuyhtiöiltä ja toimitettava ne pyynnön esittäneelle osapuolelle.

2. Jos tarjoavalla osapuolella on markkinapohjaisten toimenpiteiden toteuttamisen jälkeen yhteisvastuutarjouksia alueellaan sijaitsevilta kaasuyhtiöiltä, pyynnön esittänyt osapuoli vastaa tarvittavan kaasumäärän hankinnasta tekemällä sopimukset valitsemiensa tarjoavien osapuolten kanssa.

3. Pyynnön esittäneen osapuolen on vastattava tarjoavan osapuolen vaatimuksista, jotka aiheutuvat tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti solmituista sopimuksista. Tätä ei sovelleta, jos pyynnön esittänyt osapuoli on näiden vaatimusten välitön velkoja.

4. Pyynnön esittäneen osapuolen ja tarjoavan osapuolen on varmistettava, että toimituspisteessä on tarvittava siirtokapasiteetti kaasumäärälle, joka toimitetaan tarjoavien osapuolten yhteisvastuutarjousten perusteella. Jos pyynnön esittänyt osapuoli ei pysty varmistamaan siirtokapasiteettia, sen on ilmoitettava tästä viipymättä tarjoavalle osapuolelle ja mainittava syyt.

5 artikla

Tarjouskilpailumekanismin toimenpiteen täytäntöönpano

1. Jos pyynnön esittäneen osapuolen yhteisvastuumekanismin nojalla suojatuille asiakkaille toimitettavaksi tarvittavaa kaasumäärää ei saada hankittua tämän sopimuksen 4 artiklan mukaisilla markkinapohjaisilla toimenpiteillä, pyynnön esittäneen osapuolen on otettava käyttöön tarjouskilpailumekanismin toimenpide. Tarjouskilpailumekanismissa pyynnön esittäneen osapuolen on esitettävä tarjoavalle osapuolelle pyyntö, jossa on eritelty tämän sopimuksen 3 artiklan 3 kohdassa mainitut tiedot ja jolla pyydetään tarjoavan osapuolen kaasuyhtiötä toimittamaan tarjouksia, jotka sisältävät hintaa ja sellaista kaasumäärää koskevat ehdotukset, jonka ne ovat vapaaehtoisesti valmiita tarjoamaan pyynnön esittäneelle osapuolelle. Kaasun hintaehdotusten on sisällettävä kaikki kustannukset, jotka ehdotuksen tekeväälle kaasuyhtiölle aiheutuu kaasun luovuttamisesta, mukaan lukien siirtokulut, arvonlisävero, valmistevero jne.

2. Tarjoavan osapuolen on viipymättä pyydetty tarjouksia ja toimitettava saadut ehdotukset pyynnön esittäneelle osapuolelle.

3. Pyynnön esittänyt osapuoli valitsee toimitettujen ehdotusten joukosta taloudellisesti edullisimman tarjouksen tai tarjoukset.

4. Pyynnön esittäneen osapuolen on viipymättä ilmoitettava tarjoavalle osapuolelle saatujen ehdotusten hyväksymisestä tai hylkäämisestä.

5. Tämän sopimuksen 4 artiklan 4 kohtaa sovelletaan tarvittaessa kapasiteetin varaamiseen ja siirtokapasiteettiin.

6 artikla

Muiden kuin markkinapohjaisten toimenpiteiden täytäntöönpano

1. Siltä osin kuin pyynnön esittänyt osapuoli ei voi täysimääräisesti toimittaa kaasua yhteisvastuumekanismin nojalla suojatuille asiakkailleen edes sen jälkeen, kun tarjoava osapuoli on toteuttanut markkinapohjaisia toimenpiteitä ja tarjouskilpailumekanismin toimenpidettä yhteisvastuupyynnössä mainittujen kaasuntoimituspäivien ajan, tai se ei hyväksy kaikkia saatavilla olevia yhteisvastuutarjouksia tarjoavan osapuolen alueella sijaitsevilta kaasuyhtiöiltä ja kaasuyhtiöiltä, jotka sijaitsevat Euroopan unionin muiden jäsenvaltioiden alueella, jotka liittyvät suoraan pyynnön esittäneeseen osapuoleen asetuksen 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti, pyynnön esittänyt osapuoli voi tehdä edelleen tarvittavaa kaasumäärää koskevan seuraavan yhteisvastuupyynnön viimeistään 13 tuntia ennen kaasuntoimituspäivän alkua; tämän sopimuksen 3 artiklaa sovelletaan tarvittaessa soveltuvin osin.

2. Jos tämän sopimuksen 3 artiklan 4 kohdan mukaista määräaika ei ole noudatettu, yhteisvastuutarjous on toimitettava kaasuyhtiön tarvitseman valmisteluajan mukaisesti. Jos tarjoava osapuoli ei pysty toimittamaan yhteisvastuutarjousta 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun määräaikaan mennessä, sen on ilmoitettava tästä viipymättä pyynnön esittäneelle osapuolelle ja mainittava syyt.

7 artikla

Yhteisvastuutarjousten toimittaminen

1. Vastaanotettuaan yhteisvastuupyynnön tarjoavan osapuolen on toimitettava markkinapohjaisiin toimenpiteisiin perustuva yhteisvastuutarjous pyynnön esittäneelle osapuolelle viimeistään 15 tuntia ennen yhteisvastuupyynnössä mainitun kaasuntoimituspäivän alkua. Jos tämän sopimuksen 3 artiklan 4 kohdan mukaista määräaika ei voida noudattaa, yhteisvastuutarjous on toimitettava ottaen huomioon kaasuyhtiöiden tarvitsemat valmisteluajat. Jos tarjoava osapuoli ei pysty toimittamaan markkinapohjaisiin toimenpiteisiin perustuvaa yhteisvastuutarjousta tässä kohdassa mainittuun määräaikaan mennessä, sen on ilmoitettava asiasta välittömästi pyynnön esittäneelle osapuolelle ja esitettävä asianmukaiset perustelut.

2. Tämän sopimuksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa tarjoavan osapuolen on välitettävä yhteisvastuutarjous viimeistään 9 tuntia ennen kaasuntoimituspäivän alkua.

3. Yhteisvastuutarjouksen on sisällettävä ainakin seuraavat tiedot:

- a) tarjoavan osapuolen toimivaltaisen viranomaisen yhteystiedot
- b) tarjoavan osapuolen asiaankuuluvan siirtojärjestelmäoperaattorin yhteystiedot
- c) tarjoavan osapuolen yhteystiedot
- d) kaasun päivittäin toimitettava määrä kilowattitunteina
- e) toimituspiste
- f) toimitusajankohta
- g) yhteisvastuutarjouksen perusta: markkinapohjaiset toimenpiteet, tarjouskilpailumekanismiin toimenpide tai muut kuin markkinapohjaiset toimenpiteet
- h) asetuksessa mainitut yhteisvastuutoimenpiteen kulut lukuun ottamatta mahdollisia oikeudenkäyntikuluja
- i) maksunsaajien tiedot.

4. Yhteisvastuutarjoukseen sisältyvän kaasumäärän on oltava yhtä suuri tai pienempi kuin pyynnön esittäneen osapuolen yhteisvastuupyynnössä määrittelemä kaasumäärä.

5. Yhteisvastuutarjouksessa mainittu kaasumäärä ei saa ylittää toimituspisteen teknistä kapasiteettia.

6. Vastaanotettuaan yhteisvastuutarjouksen pyynnön esittäneen osapuolen on vahvistettava yhteisvastuutarjouksen vastaanotto välittömästi tarjoavan osapuolen toimivaltaiselle viranomaiselle käyttäen yhteisvastuutarjouksessa mainittuja yhteystietoja.

8 artikla

Yhteisvastuutarjouksen hyväksyminen

1. Pyynnön esittänyt osapuoli voi lähettää ilmoituksen yhteisvastuutarjouksen hyväksymisestä käyttäen tarjoavan osapuolen yhteisvastuutarjouksessa mainittuja toimivaltaisen viranomaisen yhteystietoja.
2. Markkinapohjaisiin toimenpiteisiin perustuva yhteisvastuutarjous on hyväksyttävä viimeistään 13 tuntia ennen kaasuntoimituspäivän alkua. Muihin kuin markkinapohjaisiin toimenpiteisiin perustuva yhteisvastuutarjous on hyväksyttävä viimeistään 7 tuntia ennen kaasuntoimituspäivän alkua. Pyynnön esittäneen osapuolen on hyväksyttävä yhteisvastuutarjoukset tämän sopimuksen 7 artiklan mukaisesti 2 tunnin kuluessa niiden vastaanottamisesta. Yhteisvastuutarjoukset, joita ei hyväksytä tämän määräajan kuluessa, raukeavat.
3. Hyväksyäkseen markkinapohjaisiin toimenpiteisiin perustuvan yhteisvastuutarjouksen pyynnön esittäneen osapuolen on valittava yksi tai useampi yhteisvastuutarjous, jonka tarjoavan osapuolen kaasuyhtiöt ovat toimittaneet markkinapohjaisten toimenpiteiden tai tarjouskilpailumekanismien toimenpiteiden perusteella, ja toimitettava hyväksytty yhteisvastuutarjous tarjoavalle osapuolelle määräajan kuluessa. Pyynnön esittäneen osapuolen on toimitettava pyynnön esittäneen osapuolen hyväksymisilmoitus välittömästi tarjoavan osapuolen kaasuyhtiöille, joiden tarjous hyväksyttiin tarjouskilpailumekanismissa. Kun tarjoava osapuoli vastaanottaa yhteisvastuutarjouksen hyväksymisilmoituksen, pyynnön esittäneen osapuolen ja tarjoavan osapuolen välille solmitaan neuvoteltuja määriä koskeva sopimus tai vastaava järjestely.
4. Kun tarjoava osapuoli vastaanottaa muihin kuin markkinapohjaisiin toimenpiteisiin perustuvan yhteisvastuutarjouksen hyväksymisilmoituksen, tarjoavan ja pyynnön esittäneen osapuolen välille solmitaan sopimus tai vastaava järjestely, jonka perusteella tarjoava osapuoli on velvollinen ryhtymään hallinnollisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että tarjottu kaasumäärä on saatavilla ja kuljetetaan valittuun toimituspisteeseen.
5. Hyväksymällä yhteisvastuutarjouksen pyynnön esittänyt osapuoli sitoutuu täyttämään asetuksen 13 artiklan 8 ja 10 kohdan mukaiset velvollisuudet maksaa korvauksia siten kuin tämän sopimuksen 12 ja 13 artiklassa määrätään.

9 artikla

Kaasumäärän siirto ja käyttöönotto yhteisvastuutarjouksen mukaisesti

1. Kun yhteisvastuutarjous on hyväksytty, koko tarvittavan siirtokapasiteetin oletetaan olevan kiinteä valitussa toimituspisteessä.
2. Toimituspiste määräytyy tarkasti kaasun siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston nykyisen siirtokapasiteettikartan perusteella, jossa on määritelty siirtojärjestelmän syöttö- ja ottopisteet.

3. Pyynnön esittäneen osapuolen on varmistettava, että toimituspisteessä on tarvittava siirtokapasiteetti käyttöönottoa varten ja että tarjoavan osapuolen tai osapuolten sovitussa toimituspisteissä tarjoama kaasumäärä on fyysisesti kuljetettu.

10 artikla

Yhteisvastuutoimenpiteiden päättäminen

1. Tarjoavan osapuolen velvollisuus soveltaa yhteisvastuutoimenpidettä päättyy, kun

- a) Euroopan komissio katsoo asetuksen 11 artiklan 8 kohdan 1 alakohdan mukaisen varmistusmenettelyn suoritettuaan, että hätätilanteen julistaminen ei ole tai ei enää ole perusteltua
- b) pyynnön esittänyt osapuoli julistaa hätätilanteen päättyneen tai
- c) yhteisvastuutarjouksessa tarjoavana osapuolena oleva jäsenvaltio ei pysty enää toimittamaan kaasua kaikille yhteisvastuumekanismin nojalla suojatuille asiakkailleen ja tietyille kriittisille kaasuvoimaloille asetuksen 13 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan mukaisesti.

2. Tämän artiklan 1 kohdan a ja b alakohtien mukaisissa tapauksissa yhteisvastuutoimenpide päättyy asiaankuuluvan kaasuntoimituspäivän päättyessä, jota koskeva yhteisvastuupyynnö oli toimitettu tämän sopimuksen 3 artiklan mukaisesti. Tämän artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisessa tapauksessa tarjoavalla osapuolella on oikeus päättää yhteisvastuutoimenpide välittömästi sen ilmoitettua asiasta pyynnön esittäneelle osapuolelle.

11 artikla

Tarjousehdotuksen hyväksyminen

Jos tarjoavalta osapuolelta tai muulta jäsenvaltiolta tarjouskilpailumekanismin perusteella saatujen ehdotusten määrä on niin pieni, ettei pyydettyä kaasumäärää saada hankittua täysimääräisesti, tai jos katsotaan, että kaasuyhtiöiden ehdotuksissa, jotka ne ovat toimittaneet markkinapohjaisten toimenpiteiden ja tarjouskilpailumekanismin toimenpiteen yhteydessä, mainittu korvaus kaasumäärästä on ilmeisen kohtuuton, pyynnön esittäneellä osapuolella on oikeus kieltäytyä markkinapohjaisiin toimenpiteisiin ja tarjouskilpailumekanismiin perustuvista yhteisvastuutarjouksista ja pyytää muita kuin markkinapohjaisia toimenpiteitä. Jos pyynnön esittänyt osapuoli hylkää tarjouskilpailumekanismin tuloksen ja pyytää muita kuin markkinapohjaisia toimenpiteitä, tarjouskilpailumekanismin kautta saadut ehdotukset raukeavat.

12 artikla

Korvaus muista kuin markkinapohjaisista toimenpiteistä

1. Pyynnön esittäneen osapuolen on maksettava suoraan korvaus asetuksen 13 artiklan 8 kohdan mukaisten muiden kuin markkinapohjaisten toimenpiteiden yhteydessä toimitetusta kaasusta tarjoavalle osapuolelle, ja korvauksen on katettava kaikki tarjoavalle osapuolelle aiheutuneet kustannukset (verot mukaan luettuina) ja sisällettävä ainakin seuraavat:

- a) kaasun hinta, joka saadaan merkittävimmän vaihto-operaattorin vuorokausihinnan (toteutushinnan) laskennallisesta keskiarvosta edellisen 10 päivän aikana tai kaasun alkuperäinen ostohinta, jos se on korkeampi kuin edellä mainittu keskimääräinen vaihtohinta
- b) siirtokulut
- c) mahdolliset varastointikulut
- d) mahdolliset nesteytetyn maakaasun terminaalin ja jälleen höyrystyksen kulut
- e) täysi korvaus lisäkustannuksista ja perustelluista kaasuntoimituksen keskeytymisestä aiheutuvista tulojen menetyksistä, jotka tarjoavan osapuolen on maksettava vaikutusten kohteena oleville kolmansille osapuolille asiaankuuluvien säännösten perusteella muun kuin markkinapohjaisen toimenpiteen toteuttamisen yhteydessä, mukaan lukien tarvittaessa oikeudellisten ja muiden kuin oikeudellisten menettelyjen kulut, jos korvaus niistä ei jo sisälly tämän kohdan a ja g alakohtiin
- f) korvaus ja hyvitys perustelluista vahingoista tarjoavan jäsenvaltion infrastruktuurille, johon kaasuntoimituksen väheneminen vaikuttaa, mukaan lukien ylimääräisestä käytöstä infrastruktuurille, kuten kaasun varastointilaitoksille ja nesteytetyn maakaasun terminaaleille, aiheutuvat tekniset vahingot
- g) hyvitys tarjoavalle osapuolelle aiheutuvien perusteltujen tulojen suorista menetyksistä, jos kaasu hankittiin varastointilaitoksesta tai nesteytetyn maakaasun laitoksesta, edellyttäen että tällaiset menetykset eivät jo sisälly tämän kohdan a alakohtaan.

2. Tämän artiklan 1 kohdan mukaiset yhteisvastuutarjouksessa mahdollisesti mainitut kulut, jotka aiheutuvat muusta kuin markkinapohjaisesta toimenpiteestä, eivät ole kaiken kattavia. Asetuksen 13 artiklan 8 kohdan c alakohtaan mukaan hyvitettävät kulut voidaan ilmoittaa ja niihin liittyvät asiakirjat toimittaa yhteisvastuutoimenpiteiden päätyttyä ilman määräaika.

3. Velvollisuus maksaa korvausta ei pääty, vaikka yhteisvastuutoimenpiteiden toteuttamisen jälkeen kävisi ilmi, että yhteisvastuutoimenpiteitä koskeva pyyntö oli tarpeeton tai vaikka tämä sopimus olisi irtisanottu 19 artiklan mukaisesti.

13 artikla

Muihin kuin markkinapohjaisiin toimenpiteisiin liittyvän korvauksen maksutavat, laskutus ja määräajat

1. Muiden kuin markkinapohjaisten toimenpiteiden maksut on suoritettava täysimääräisesti 30 kalenteripäivän kuluessa laskun vastaanottamisesta.

2. Kun kyse on muista kuin markkinapohjaisista toimenpiteistä, tarjoavalla osapuolella on oikeus toimittaa välilasku toimitetuista kaasumääristä.

3. Yhteisvastuutoimenpiteiden päätyttyä sopimuspuolten on sovittava loppulaskun tarpeesta ja sen toimitusajankohdasta.

4. Muita kuin markkinapohjaisia toimenpiteitä koskevien maksujen myöhästymisestä on maksettava tämän artiklan 1 kohdan mukaisesta maksupäivästä alkaen (maksupäivä mukaan

lukien) korkoa siihen päivään asti, jona maksu maksetaan oletuskorolla (maksupäivä pois lukien). Oletuskorko on viisi prosenttiyksikköä yli Euroopan keskuspankin peruskoron.

14 artikla

Yhteistyö ja velvollisuuksien noudattaminen

Osapuolet ryhtyvät kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin kansallisella tasolla ja toteuttavat tarvittavat toimet varmistaakseen yhteisvastuuvollisuutensa noudattamisen ja tämän sopimuksen täytäntöönpanon.

15 artikla

Viestintäkeinot

1. Viestintä tapahtuu osapuolten välillä ensisijaisesti sähköpostitse. Jos tämä vaihtoehto ei ole käytettävissä, viestintä tapahtuu puhelimitse. Muita viestintäkeinoja voidaan käyttää tilanteen mukaan.

2. Osapuolten on varmistettava, että jos tämän sopimuksen asiaankuuluvat yhteystiedot muuttuvat, kaasun koordinoitiryhmän jäsenluetteloon sisältyvät yhteystiedot päivitetään ja toiselle osapuolelle ilmoitetaan tästä välittömästi.

16 artikla

Viranomaisten tehtävät ja yhteystiedot

Osapuolten on vahvistettava yhteisvastuutoimenpiteen täytäntöönpanosta ja siihen liittyvästä viestinnästä vastuussa olevien viranomaisten tehtävät ja yhteystiedot sekä toimivaltaiset viranomaiset, jotka selvittävät riita-asioita kahdenvälisesti energia-asioista vastaavien ministeriöiden välillä. Tehtäviä on muutettava tarpeen mukaan, ja osapuolten on ilmoitettava muutoksista toisilleen.

17 artikla

Lainkäyttövaltaa koskeva lauseke

1. Tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevat riidat ratkaisevat mahdollisuuksien mukaan tämän sopimuksen 16 artiklan mukaisesti asetetut osapuolten vastuuviranomaiset.

2. Jos riita-asiaa ei voida ratkaista tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti, kumpikin osapuoli voi saattaa asian käsiteltäväksi Euroopan unionin tuomioistuimeen. Euroopan unionin tuomioistuimen päätökset sitovat osapuolia.

3. Jos Euroopan unionin tuomioistuin katsoo, ettei osapuoli ole kyennyt noudattamaan tästä sopimuksesta johtuvia velvoitteitaan tai on rikkonut tätä sopimusta, kyseisen osapuolen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin Euroopan unionin tuomioistuimen päätöksen johdosta tuomioistuimen määräämässä määräjassa.

4. Tämän artiklan 2 ja 3 kohdat edustavat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 273 artiklassa tarkoitettua välityssopimusta osapuolten välillä.

18 artikla **Voimaantulo**

Osapuolten on ilmoitettava toisilleen diplomaattiteitse tämän sopimuksen voimaantuloon tarvittavien kansallisten menettelyjen päätökseen saattamisesta. Tämä sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä jälkimmäisen ilmoituksen vastaanottamisesta, sanotun kuitenkin rajoittamatta asetuksen 13 artiklan 14 kohdassa säädettyjä velvollisuuksia.

19 artikla **Päättyminen**

Tämä sopimus on voimassa rajoittamattoman ajan. Kumpikin osapuoli voi irtisanoa sopimuksen milloin tahansa antamalla diplomaattiteitse toiselle osapuolelle kirjallisen ilmoituksen. Tämä sopimus päättyy kuuden kuukauden kuluttua tällaisen ilmoituksen vastaanottopäivästä.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet ovat, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Helsingissä ja Tallinnassa 2022 kahtena suomen-, viron- ja englanninkielisenä kappaleena, jonka jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen. Jos tämän sopimuksen tulkinnasta on erimielisyyttä, sovelletaan englanninkielistä tekstiä.

Suomen tasavallan hallituksen puolesta

Viron tasavallan hallituksen puolesta

Allekirjoitus

Allekirjoitus

Päivämäärä

Päivämäärä